

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

децембар 2023 / број 84

12/2023

ЛИЗИНГ

Потребна ми је
већа количина
ових кобасица.
Може ли то
на лизинг?

Храна не иде
на лизинг,
али онај ваљак
може!

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА ВРГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година VII, број 84,

ДЕЦЕМБАР 2023.

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.

Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравец Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

мр Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник”;
 мр Жељко Албанези;
 др Маријана Жиравец Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”;
 дипл. екон. Тања Ђелкапић, самостални саветник у Министарству финансија.

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашевић

Штампа:

Марго-арт, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд

тел: +381 11 2836 890

факс: +381 11 2836 474

имејл: urednik@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд
 657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравец Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом медијуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
 COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
 011/2836-820, 2836-821, 2836-822
 или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Број 12 сваке године означава да смо ушли у децембар, који за све нас, поред редовних пословних обавеза, значи и припремање за закључивање пословних књига за једну годину. Ни 2023. година не разликује се по томе од претходних. И исто тако брзо је и 2023. година прошла. Кажу да како старимо, тако нам свака година брже пролази. Тако и моје колеге и ја састависмо и тај дванаести број господње 2023. године, а као да је јуче било када сам преузела кормило и направила план јануарског броја 2019. године. Ако се броје дани као нумеричка вредност, много је то дана у збиру. А ако се гледају новине у пореским и рачуноводственим прописима, као да се свих пет година спојило у један трен јер је увек нешто ново и увек то слово закона, ма како некада било површно, непрецизно и чак дилетантски написано, треба применити у конкретним животним ситуацијама. И тако се дани, месеци и године споје у ланац недоумица и питања, сумња се и у оно што се некада знало, а они који ни тада давно нису знали, тек сад су у паници јер их нове апликације које су изнедрили нови прописи муче и расањују.

Најлепша је ова наша професија, али је исто тако резервисана за књишке мољце који стално читају, истражују и роваре по прописима, обрачунима и написима. А без тога не иде, нарочито на дуже стазе. Они залутали у наш лепи свет сналазе се од ситуације до ситуације, поуздају се у туђи савет и софтвер који ће да израчуна и прокњижи, јер они немају времена да читају.

Застала сам, наочаре дижем у косу као моја Марица, где се закачињу на две оловке које виरे из главе јер их некако сместим у реп да ми увек буду при руци када неку мисао желим да запишем или неку нову тему додам на списак ствари које морамо да истражимо и преточимо у стручне речи. Застала сам јер не желим никога да кудим, већ свима да поручим да је срећа у нама самима, а да је професија коју смо изабрали и даље најлепша, иако није лака. А нико нам није обећао да ће бити лако, а и зашто би и било?! Само када увек изнова решавамо нове или другачије изазове, можемо да напредујемо, што и јесте суштина људске природе – да будемо најбољи што можемо и остваримо се као људи – професионалци, родитељи, супружници, деца, пријатељи и колеге.

Рачуновође су у ствари чувари државног прорачуна. Њихово достојанство треба истицати, а не понижавати неким законским решењима и системима које ни вештачка интелигенција не може оперативном да спроведе, па се исти изнова и изнова мењају и прилагођавају, а за све то време рачуновође морају да егзистирају и примењују их. Ако неко мисли да ће се помоћу вештачке интелигенције и аутоматског софтвера водити пословне књиге и обрачунавати порези, а да рачуновођа неће бити потребан, тај је дубоко погрешно. Хаоса је већ и сада превише.

Ређају се изазови, али на крају године схватамо да су ипак савладали. И тако сваки пут. И тако ће бити и наредне године. Зато се изазова и новина не треба прибојавати, него се хватати у коштац с њима, као нешто што најприродније и најредовније чинимо. На том путу, којим ходимо заједно, волим да се присетим једне старе арапске пословице: „Чувајте се журбе, јер она увек доводи до кајања. Онај који жури, говори пре него што сазна, одговара пре него схвати, одлучи пре него провери, куди пре него се у нешто увери.”

А наша Марица припрема славу. Милутин јој је опет угасио телефоне, закључао канцеларију и сакрио кључ, јер заслужује да као човек припреми и прослави свој празник. Сарма се крчка, а Милутин седи и с љубављу гледа мало у Марицу која прави неке кифлице, а мало у лонац из којег се шири заносан мирис.

Ваша Маријана

Рачуноводствено обухватање стицања покретне и непокретне имовине путем финансијског лизинга.....	6
1 Примена одељка 20 – <i>Лизинг</i> из МСФИ за МСП.....	6
1.1 Класификација лизинга по МСФИ за МСП.....	7
1.2 Почетно признавање код корисника финансијског лизинга у складу са МСФИ за МСП.....	8
1.3 Накнадно одмеравање код корисника финансијског лизинга.....	8
2 Примена Правилника за микро и друга правна лица.....	9
3 Рачуноводствено обухватање у условима уговорене валутне клаузуле.....	9
4 Књижење предмета финансијског лизинга и обавезе за лизинг.....	10
5 Набавка опреме по уговору о финансијском лизингу за коју прималац лизинга добија и субвенцију од државе.....	20
Рачуноводствено обухватање послова реекспорта.....	23
1 Књижење директног реекспорта када се роба не уноси у царинско подручје Србије.....	23
2 Књижење реекспорта робе која је била у поступку царинског складиштења.....	24
3 Књижење поступка активног оплемењивања и реекспорта те робе.....	24
Реекспорт из угла прописа о девизном пословању.....	25
1 Послови из члана 4. ЗДП – извештавање о кредитним пословима са иностранством.....	26
2 Пребијање дуговања и потраживања.....	27
3 Пренос потраживања и дуговања.....	27
Мањак добара: ПДВ и рачуноводствени третман.....	28
1 Мањак добара и обавезе за ПДВ.....	29
1.1 Мањак добара за који обвезник при набавци није имао право на одбитак претходног пореза.....	30
1.2 Мањак добара који може да се правда вишом силом.....	30
1.3 ПДВ приликом замене сродних добара.....	33
1.4 Настанак пореске обавезе и пореска основица за обрачун ПДВ-а.....	34
1.5 Исказивање података у обрасцу ПОПДВ и ПДВ пријави.....	35
2 Евидентирање мањка у обрасцу КЕП, фискализација и електронско фактурисање.....	36
3 Рачуноводствено обухватање мањка добара.....	36
3.1 Мањак опреме.....	37
3.2 Мањак материјала.....	38
3.3 Мањак недовршене производње.....	38
3.4 Мањак готових производа.....	38
3.5 Мањак робе у промету на велико.....	39
3.6 Мањак робе у малопродајном објекту.....	39
3.7 Мањак код комисионара.....	40
3.8 Оштећење/губитак добара у процесу испоруке и накнада штете од курирске службе.....	41
Расход добара по основу кала, растура, лома и квара: ПДВ и рачуноводствени третман.....	42
1 ПДВ третман расхода по основу кала, растура, лома и квара.....	42
1.1 Када се утврђује расход?.....	44
1.2 Норматив расхода из Уредбе.....	46
1.3 Нормативи расхода које утврђује обвезник својим општим актом.....	48
1.4 Расход добара услед више силе.....	50
1.5 Расход добара због истека рока трајања производа.....	51
1.6 Настанак пореске обавезе и пореска основица за обрачун ПДВ-а.....	54
1.7 Исказивање података у обрасцу ПОПДВ и ПДВ пријави.....	54

2	Евидентирање расхода у обрасцу КЕП, фискализација и електронско фактурисање.....	54
3	Рачуноводствено обухватање расхода по основу кала, растура, квара и лома	55
3.1	Дозвољени кало материјала	55
3.2	Прекомерни кало материјала у процесу производње	55
3.3	Кало робе у складишту у промету на велико	56
3.4	Лом у малопродајном објекту изнад дозвољеног	56
3.5	Отпис робе у малопродаји услед истека рока трајања	57
Измене Уредбе о критеријумима за паушално опорезивање које се примењују од 1. јануара 2024. године		
1	Утврђивање полазне основице за предузетнике који су регистровани у години за коју се утврђује пореска основица	57
2	Продужен је период примене ограничења повећања пореске основице до краја 2025. године	58
Кратке теме из области рачуноводства кроз питања претплатника.....		
	Преузимање сопствених пољопривредних производа у производњу другог готовог производа	59
	Рачуноводствено обухватање украсног дрвећа	60
	Рачуноводствено обухватање шкарта који настаје у производњи и биће предмет продаје	60
	Рачуноводствено обухватање куповине шуме и грађе која настаје сечом шуме	62
	Добит коју је предузетник остварио, а није подигао пре него што је наставио обављање делатности у форми привредног друштва	62
Кратке теме из области фискализације кроз питања претплатника		
	Задржавање дела примљеног аванса као уговорни пенал	63
	Послодавац обезбеђује запосленима топли оброк у натури	63
	Начин издавања фискалног рачуна када се промет врши искључиво путем интернета	65
	Промет возила без накнаде физичком лицу	65
	Представништво страног правног лица као обвезник фискализације	66
	Једна изјава субјекта јавног сектора из члана 198а Правилника о ПДВ-у за више фискалних рачуна	67
	Промет на мало који се наплаћује разменом: начин плаћања на фискалном рачуну	67
	Донација добара из малопродаје	67
	Подизање депозита за враћање кusura и држање новца у благајни	68

ПОРЕЗИ

Финансијски лизинг као промет добара из угла прописа о ПДВ-у		71
1	Карактеристике финансијског лизинга по Закону о финансијском лизингу	71
2	Финансијски лизинг као промет добара из угла Закона о ПДВ-у	73
2.1	Време на које је уговор закључен	73
2.2	Немогућност раскида уговора	73
2.3	Уговор се сматра уговором о лизингу	75
3	Место промета предаје предмета лизинга	78
4	Време промета по уговору о финансијском лизингу	79
5	Основица за обрачун ПДВ-а	80
6	Измена основице	82
6.1	Измена каматне стопе по финансијском лизингу услед промене варијабилне каматне стопе	83
7	Издавање рачуна	85
7.1	Непостојање обавезе издавања фискалног рачуна и евидентирање обрачуна ПДВ-а у Збирној евиденцији	86
8	Исказивање података о промету добара из уговора о лизингу у обрасцу ПОПДВ	87

САДРЖАЈ

9	Право на одбитак претходног пореза примаоца лизинга	88
10	Специфичности када је предмет лизинга непокретност.....	89
10.1	Предмет лизинга је новоизграђени објект	90
10.2	Предмет лизинга је „стари“ објект.....	92
	Раскид уговора о лизингу.....	94
1	Раскид уговора о лизингу услед неплаћања лизинг накнаде и повраћај предмета лизинга	94
1.1	Исправка одбитка претходног пореза код примаоца лизинга услед повраћаја предмета лизинга	97
1.2	Рачуноводствено обухватање раскида уговора о финансијском лизингу и повраћаја предмета лизинга	98
2	Раскид уговора о финансијском лизингу због неиспоруке предмета лизинга.....	101
3	Раскид уговора о финансијском лизингу због настале штете на предмету лизинга или крађе предмета лизинга	102
3.1	Непостојање обавезе исправке одбитка претходног пореза код примаоца лизинга.....	104
	Уступање уговора о финансијском лизингу.....	105
1	Уступање уговора о финансијском лизингу	105
1.1	Питање исправке одбитка претходног пореза ако га је иницијални прималац лизинга користио	107
1.2	Однос лизинг куће са новим примаоцем лизинга	108
1.3	Рачуноводствено евидентирање уступања уговора о лизингу.....	108
2	Раскид уговора са првобитним примаоцем лизинга и закључивање уговора са новим примаоцем лизинга.....	112
3	Давање на коришћење предмета лизинга	115
	Директан и индиректан реекспорт са становишта ПДВ-а и царинских прописа.....	117
1	Директан реекспорт.....	117
1.1	Издавање рачуна или електронске фактуре	118
1.2	Аванс за добра која ће бити испоручена у иностранство.....	119
1.3	Услуга превоза која је у вези са прометом добара у оквиру директног реекспорта.....	119
1.4	Право на одбитак претходног пореза	119
1.5	Исказивање података у обрасцу ПОПДВ	120
2	Индиректан реекспорт	120
2.1	Издавање рачуна или електронске фактуре	123
2.2	Исказивање података у обрасцу ПОПДВ	123
3	Поступак транзита.....	123
3.1	Исказивање података у обрасцу ПОПДВ	125
	Транзитни послови из угла царинских прописа	125
	Измена Правилника о ПДВ-у: нови образац ЕЗППДВ – Евиденција захтева путника за повраћај ПДВ-а	131
	Кратке теме из области ПДВ-а кроз питања претплатника.....	132
	Сторнирање рачуна за промет у ком није исказана обавеза за ПДВ (промет је у целости „покривен“ авансом уплатом)	132
	Сторнирање рачуна издатог мимо СЕФ-а и поступање са појединачном евиденцијом у СЕФ-у.....	133
	Опорезивање услуге наплате потраживања	133
	Аванс и промет у истом периоду: у тренутку плаћања аванса сматрало се да је промет из области грађевинарства, а по основу извршеног промета долази до промене пореског дужника	134
	Повраћај дела аванса по ком је порески дужник давалац аванса (наручилац промета)	135
	Стопа ПДВ-а која се примењује на промет свеже рибе и промет прерађене рибе.....	135
	Продаја робе страном лицу без преласка царинске линије: ПДВ, издавање рачуна, евидентирање у СЕФ-у, плаћање у девизама	136

Геодетске услуге као споредан промет или споредан трошак уз промет из области грађевинарства	136
Пореско ослобођење за превоз приликом увоза добара: претовар на територији Србије	137
Утврђивање основице за обрачун ПДВ-а по основу аванса примљеног за промет који ће бити извршен повезаном лицу у смислу члана 176 Закона о ПДВ-у	138
Услуга шлепања возила пружена физичком лицу	138

ЗАРАДЕ

Планирање новог запошљавања и додатног радног ангажовања код корисника јавних средстава за 2024. годину	139
1 Ко су корисници јавних средстава	139
2 Ново запошљавање и додатно радно ангажовање – БЕЗ САГЛАСНОСТИ ДРЖАВНИХ ОРГАНА	139
2.1 Утврђивање могућег броја новозапослених за 2024. годину	139
2.2 Планирање могућег додатног радног ангажовања за 2024. годину	141
3 Ново запошљавање и додатно радно ангажовање у 2024. години – УЗ САГЛАСНОСТ КОМИСИЈЕ ...	142
4 Услови за примену сагласности Комисије које су добијене у 2023. години у наредној, 2024. години	144
5 Остале напомене	145
5.1 Посебни услови који се примењују код новооснованих корисника	145
5.2 Корисници јавних средстава који имају мање од педесеторо запослених на неодређено време	146
5.3 Обавеза објављивања кадровских података	146
6 Казнене одредбе Закона	146
Исплата и опорезивање примања чланова органа за спровођење избора	147
1 Обрачун и пореске обавезе на накнаду за рад члановима изборних комисија и бирачких одбора (осим чланова Републичке изборне комисије)	147
2 Обрачун и пореске обавезе на накнаду за рад чланова Републичке изборне комисију	150

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за децембар 2023. године	152
Актуелни статистички подаци на дан 24. 11. 2023. године	156
1 Просечна месечна зарада по запосленом	156
2 Доприноси за социјално осигурање	156
2.1 Стопе доприноса	156
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	156
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса	156
3 Минимална зарада	156
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	156
5 Индекс потрошачких цена	157
6 Законске камате	157
6.1 Годишња камата за неблагоприятно плаћене јавне приходе	157
6.2 Годишња законска затезна камата	157
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених	158

Рачуноводствено обухватање стицања покретне и непокретне имовине путем финансијског лизинга

Рачуноводство лизинга зависи од рачуноводствене регулативе коју субјекти примењују у складу са Законом о рачуноводству, коју чине:

1. МСФИ 16 – *Лизинг*, који примењују велика правна лица, матична правна лица која састављају консолидоване финансијске извештаје, јавна друштва и друштва која се припремају да постану јавна, независно од величине, као и сва друга правна лица која су изабрала рачуноводствену политику примене МСФИ у складу са Законом о рачуноводству;

2. одељак 20 – *Лизинг* из МСФИ за МСП, који примењују мала и средња правна лица, као и микро и друга правна лица и предузетници који су изабрали рачуноводствену политику да примењују МСФИ за МСП у складу са чланом 25. Закона о рачуноводству;

3. Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Сл. гласник РС” бр. 89/2020 – даље: Правилник за микро и друга правна лица), који примењују микро правна лица и друга правна лица у складу са чланом 26. Закона о рачуноводству.

У складу са чланом 2. Закона о финансијском лизингу („Сл. гласник РС” бр. 55/2003, 61/2005, 31/2011 и 99/2011 – др. закони) посао финансијског лизинга представља посао финансијског посредовања који обавља давалац лизинга. То подразумева да давалац лизинга, задржавајући право својине над предметом лизинга, на примаоца лизинга на одређени временски период преноси овлашћење **држања и коришћења предмета лизинга**, са свим ризицима и свим користима повезаним са правом својине, а прималац му за то плаћа лизинг накнаду, уколико је испуњен најмање један од следећих услова:

1) предмет лизинга је одређен од стране примаоца лизинга;

2) право својине над предметом лизинга преноси се са даваоца на примаоца лизинга истеком рока на који је закључен уговор и по извршеној исплати укупно уговореног износа лизинг накнаде;

3) прималац лизинга има уговорено право опције откупа предмета лизинга по извршеној исплати укупно уговореног износа лизинг накнаде;

4) прималац лизинга има право да продужи рок трајања уговора о лизингу;

5) период на који се закључује уговор о лизингу одговара периоду у ком се амортизује целина или најбитнији део предмета лизинга.

У складу са чланом 4. Закона о финансијском лизингу предмет финансијског лизинга је:

■ покретна непотрошна ствар (опрема, постројења, возила и сл.) и

■ непокретна ствар која може да буде предмет права својине у смислу закона којим се уређују својинскоправни односи.

У субјекте у послу финансијског лизинга, како их дефинише члан 9. Закона о финансијском лизингу, сврставају се:

1. давалац лизинга,

2. прималац лизинга и

3. испоручилац предмета лизинга.

У овом чланку обрађени су рачуноводствени аспекти финансијског лизинга у складу са МСФИ за МСП и Правилником за микро и друга правна лица, и то из угла примаоца (корисника) лизинга.

С обзиром на то да се у Закону о финансијском лизингу користи појам „прималац лизинга”, док се у МСФИ за МСП за истог учесника употребљава термин „корисник лизинга”, у наставку текста коришћена су оба термина. Они се односе на правно или физичко лице на које давалац лизинга преноси овлашћење држања и коришћења предмета лизинга на уговорено време и уз уговорену накнаду.

1 Примена одељка 20 – *Лизинг* из МСФИ за МСП

Рачуноводство лизинга у МСФИ за МСП уређено је одељком 20 – *Лизинг*. У њему су прописане области на које се не односи тај стандард, критери-

3. Корисник лизинга евидентира вредност возила на рачунима сталне (дугорочне) имовине у припреми. У вредност возила укључују се сви трошкови у вези са стицањем предмета лизинга, **осим трошкова финансирања (камате)**, који се распоређују на периоде у току трајања отплате лизинга. Набавна вредност износи 6.100.000 динара, а чини је вредност предмета лизинга од 5 милиона динара и обрачунати ПДВ у износу од 1.100.000 динара, који прималац лизинга нема право да одбије као претходни.

4. Прималац лизинга затвара у пословним књигама претходно евидентирани дати аванс у износу од 2.200.000 динара. То је збир износа који је уплатио прималац лизинга (од 1.690.000 динара) и износа од 410.000 динара који је давалац субвенције уплатио на рачун даваоца лизинга у име и за рачун примаоца лизинга.

5. Прималац лизинга ставља возило у употребу.
Књижење:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
3.	027	Некретнине, постројења и опрема у припреми	6.100.000	
	416	Дугорочне обавезе по основу лизинга		6.100.000
- за њимљено возило и рачун лизинг куће				
4.	416	Дугорочне обавезе по основу лизинга	2.100.000	
	029	Аванси за некретнине, постројења и опрему		2.100.000
- за зајављено и плаћено аванса				
5.	023	Постројења и опрема	6.100.000	
	027	Некретнине, постројења и опрема у припреми		6.100.000
- за стављање возила у употребу				

6. и 7. У складу са чланом 40. Правилника за микро и друга правна лица (који примењује корисник лизинга) признавање прихода по основу државних давања повезаних са средствима **врши се на систематској основи**, у сагласности са рачуноводственим начелом узрочности прихода и расхода, што значи да се разграничени приход, евидентиран на пасивним временским разграничењима, признаје у билансу успеха паралелно када по истом основу настају и припадајући расходи.

Корисни употребни век возила процењен је на 5 година (годишња амортизациона стопа је 20%), што значи да ће у тих 5 година и на приходе од субвенција бити преношен сразмеран износ (20% годишње) од 410.000 динара. Другим речима, у наредних 5 година коришћења возила трошкови амортизације возила и припадајући пренос са разграничених субвенција на приходе периода одвијаће се у следећем износу:

Период	Трошак амортизације	Приход од субвенције
1. 9 – 31. 12. 2023. године	406.667	27.333
2024. година	1.220.000	82.000
2025. година	1.220.000	82.000
2026. година	1.220.000	82.000
2027. година	1.220.000	82.000
1. 1 – 31. 8. 2028. године	813.333	54.667
УКУПНО	6.100.000	410.000

На 31. 12. 2023. године корисник лизинга (уједно и прималац субвенције) књижи:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
6.	540	Трошкови амортизације	406.667	
	0239	Исправка вредности опреме		406.667
- за амортизацију за 2023. годину				
7.	495	Одложени приходи и примљене донације	27.333	
	640	Приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, компензација и повраћаја пореских дажбина		27.333
- за пренос са разграничења на приходе периода по основу субвенције за основна средства				

У вези са наведеним преносом на приходе ваља скренути пажњу на то да, уколико прималац лизинга (и субвенције) рачуноводствено обухватање пословних промена врши у складу са одредбама МСФИ за МСП, пренос са рачуна 495 на приходе треба да изврши у целости – у износу од 410.000 динара – у обрачунском периоду:

- 2023. године – уколико се ради о безусловном државном давању;
- у ком истиче постављени услов – уколико се ради о условљеном државном давању.

Рачуноводствено обухватање послова реекспорта

Иако термин „реекспорт“ није дефинисан у важећим прописима, под њим се подразумева посао приликом ког домаће лице набавља робу у иностранству и исту продаје купцу у иностранству у истој или другој држави. У зависности од тога да ли роба улази у царинско подручје Републике Србије и у ком царинском поступку могуће је разликовати:

- 1) директни и
- 2) индиректни реекспорт.

Директни реекспорт је набавка и продаја добара у иностранству, без уноса у царинско подручје Републике Србије.

Индиректни реекспорт подразумева набавку робе у иностранству, унос те робе у царинско подручје Републике, без стављања у слободан промет, и њено поновно отпремање у иностранство. Унос робе у царинско подручје Републике Србије одвија се или кроз поступак царинског складиштења или кроз поступак активног оплемењивања или дораде, тзв. реекспортна дорада.

Посебан поступак представља транзитна продаја, када се ради о куповини и продаји робе која прелази преко царинског подручја Републике Србије у оквиру царинског поступка транзита.

1 Књижење директног реекспорта када се роба не уноси у царинско подручје Србије

У складу са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС” бр. 89/2020), на рачуну 136 – *Роба у транзит* у исказује се вредност робе која се по налогу купца непосредно испоручује, без претходног складиштења. Другим речима, рачун 136 треба користити независно од тога да ли се роба купљена у иностранству испоручује у иностранство без уласка у земљу, или роба купљена у иностранству прелази преко царинског подручја Републике Србије (у поступку транзита).

Пример: Рачуноводствено евидентирање директног реекспорта

Домаће привредно друштво 10. децембра 2023. године уговорило је набавку добара Х од добављача

из Аустрије у вредности од 10.000 евра. Истог дана закључило је уговор о продаји добара Х са купцем из Босне и Херцеговине у вредности од 12.000 евра.

Роба је 19. децембра 2023. године испоручена из Аустрије у БиХ, при чему је на тај дан девизни курс износио 117 динара за један евро. Обавеза према добављачу измирена је (плаћена) 25. децембра, при чему је на тај дан девизни курс износио 117,2 динара за један евро. Услед промене девизног курса од дана признавања обавезе према добављачу до дана плаћања истом настала је курсна разлика у износу од 2.000 динара.

Страни купац из БиХ уплатио је 12.000 евра 28. децембра, с тим што је тада девизни курс износио 117,3 динара за један евро. Услед промене девизног курса од дана признавања потраживања од купца до дана наплате истог настала је курсна разлика у износу од 3.600 динара.

Домаће друштво исказало је набавну вредност продате робе (пренос на расходе периода).

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
1.	136	Роба у транзиту	1.170.000	
	436	Добављачи у иностранству		1.170.000
– за купљену робу од добављача из Аустрије				
2.	205	Купци у иностранству	1.404.000	
	605	Приходи од продаје робе на иностраном тржишту		1.404.000
– за укупну робу у БиХ				
3.	436	Добављачи у иностранству	1.170.000	
	563	Негативне курсне разлике (према трећим лицима)	2.000	
	244	Девизни рачун		1.172.000
– за укупну обавезу према инодобављачу				
4.	244	Девизни рачун	1.407.600	
	663	Позитивне курсне разлике (према трећим лицима)	3.600	
	205	Купци у иностранству		1.404.000
– најлажа испрживања по послу реекспорта				
5.	501	Набавна вредност продате робе	1.170.000	
	136	Роба у транзиту		1.170.000
– за набавну вредност укупне робе				

Пример: Реекспортни посао након активног оплемењивања

1. Друштво је примило материјал од инодобављача у поступку активног оплемењивања динарске противвредности 6.150.000 динара. Уговорен је посао израде готовог производа – ципела од предметног материјала.

2. Извршена је набавка другог материјала који је неопходан за израду ципела у вредности од 1.200.000 динара, од чега је обрачунати ПДВ 200.000 динара.

3. Друштво је прокњижило трошкове зарада неопосредно ангажованих радника у процесу производње ципела у износу од 480.000 динара.

5. Инокупцу је издата фактура за пружену услугу шивења ципела у динарској противвредности накнаде од 3 милиона динара.

6. Ципеле су извезене – отпремљене инокупцу.

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	883	Материјал и роба примљени на обраду и дораду	6.150.000	
	893	Обавезе за материјал и робу примљену на обраду и дораду		6.150.000
- за примљен материјал од наручиоца покла				
2.	101	Материјал	1.000.000	
	270	ПДВ у примљеним фактурама по општој стопи	200.000	
	435	Добављачи у земљи		1.200.000
- по фактури добављача поопштој материјала				

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
2а.	511	Трошкови материјала за израду	1.000.000	
	101	Материјал		1.000.000
- по требовању материјала				
3.	52	Трошкови зарада, пореза и доприноса	480.000	
	45	Обавезе за нето зараде, порез и доприносе		480.000
- по обрачуна зарада				
4.	540	Трошкови амортизације	90.000	
	0239	Исправка вредности постројења и опреме		90.000
- за обрачунају амортизацију				
5.	205	Купци у иностранству	3.000.000	
	615	Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту		3.000.000
- по фактури за услуге оплемењивања				
6.	893	Обавезе за материјал и робу примљену на обраду и дораду	6.150.000	
	883	Материјал и роба примљени на обраду и дораду		6.150.000
- за зајаварање ванбилансне евиденције по ЈЦИ за извезене ципеле				

Мр Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник“

Реекспорт из угла прописа о девизном пословању

У Закону о девизном пословању („Сл. гласник РС” бр. 62/2006, 31/2011, 93/2012 – други закон, 119/2012, 139/2014 и 30/2018 – даље: ЗДП) у члану 3. прописано је да се плаћање, наплаћивање и пренос по текућим пословима између резидената и нерезидената врше **слободно**, у складу са тим законом. Плаћања и преноси по основу **текућих** послова обухватају, без ограничења, између осталог, и плаћања по основу спољнотрговинских послова и по другим текућим пословима са иностранством у смислу закона који уређује спољнотрговинско пословање.

Сходно члану 1. став 2. Закона о спољнотрговинском пословању, **спољнотрговинско пословање представља спољнотрговински промет робе и услуга и обављање привредних делатности страног лица у Републици Србији и домаћег лица у другој држави или царинској територији**. У складу са чланом 2. Закона о спољнотрговинском пословању, спољнотрговински промет је промет између домаћих и страних лица који се обавља на основу уговора закључених у складу са домаћим прописима и међународним уговорима.

али је потребно водити рачуна о томе да је неопходно да је спољнотрговински промет **реализован**, што значи да не могу да се преносе авансна потраживања или дуговања. На пример, није могуће да резидент који увози робу купљену у иностранству од нерезидента, а затим поново извози купцу другом нерезиденту, за коју је уговорено авансно плаћање, изврши пренос свог потраживања на основу аванса тако што ће уговорити да купац нерезидент директно плати добављачу нерезиденту.

Према члану 20. став 1. ЗДП банке, односно резиденти, осим резидената – физичких лица, као и нерезиденти, могу да преносе, односно плате или наплате потраживања и дуговања резидената која су **настала по основу кредитног посла са иностранством**. Поново имајући у виду све претходно изнето закључује се да је једино по основу индиректног реекспорта који се сматра комерцијалним кредитом и зајмом (послом из члана 4. ЗДП) могуће

извршити пренос потраживања односно дуговања, док по основу директног реекспорта наведено није могуће.

У складу са чланом 33. став 1. ЗДП резидент може да изврши наплату, односно плаћање и другом нерезиденту, а не нерезиденту којем дугује, односно од којег потражује **по текућем** или капиталном послу, **под условом да је тај посао дозвољен наведеним законом**. Како послови реекспорта (и директног и индиректног) представљају текући посао који је дозвољен ЗДП, произлази да је примена члана 33. могућа у случају обе врсте реекспорта. Дакле, могуће је да резидент који је купио робу у иностранству и ту робу у иностранству и продао, без уласка на царинско подручје РС, по основу те робе изврши плаћање и другом нерезиденту, а не нерезиденту од којег је робу купио, односно наплату од другог нерезидента, а не нерезидента којем је робу продао.

Редакција

Мањак добара: ПДВ и рачуноводствени третман

Мањак подразумева недостатак, односно непостојање добара које се утврди приликом пописа. Значи, у евиденцијама су предметна добра забележена као да постоје на стању, али се фактичким увидом констатује да тих добара на стању стварно нема. Такав недостатак добара најчешће је последица околности изазваних од стране трећих лица или запослених, али свакако не може да се сматра уобичајеним губитком који се појављује приликом манипулације добрима.

Мањкови се најчешће утврђују као резултат пописа, а могу да настану као резултат непажње и немара одговорних или других запослених лица (крађа, намерно уништење), али и услед дејства више силе (поплава, пожар). Мањак настаје не само услед непажње или немара лица која директно рукују имовином, већ може да буде узрокован и од стране трећих лица, као што је случај губитака робе у случају достављања исте од стране трећих лица или уништења робе у том процесу доставе, што за резултат има повраћај од стране купца (који, наравно, не жели да прими уништену робу).

Из угла примене Закона о порезу на добит правних лица, у пореском билансу признаје се **расход по основу мањка** утврђеног пописом, **који је утврђен у складу са прописима из области рачуноводства**, а настао је као последица уобичајених пословних активности или као последица више силе, крађе и сл., уз постојање одговарајућих доказа, заједно са припадајућим ПДВ-ом (уколико је обрачунат), независно од тога што ПДВ по датом основу није плаћен до краја пореског периода (Мишљење Министарства финансија бр. 011-00-174/2018-04 од 17. 10. 2018. године). Међутим, уколико би се у поступку контроле утврдило чињенично стање према којем расход по основу мањка није последица уобичајених пословних околности, већ узимања за личне потребе, односно за потребе које нису повезане са обављањем делатности, мањак не би био признат као расход у пореском билансу.

Књижење код комитента:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
3.	212	Потраживања из комисионе и консигнационе продаје	4.800	
	470	Обавезе за ПДВ по издатим фактурама по општој стопи		800
	604	Приходи од продаје робе на домаћем тржишту		4.000
- за књижење по документу о обрачуна				
3а	501	Набавна вредност продате робе	3.500	
	133	Роба у складишту, стоваришту и продавницама код других правних лица		3.500
- за набавну вредност продајне робе				

3.8 Оштећење/губитак добара у процесу испоруке и накнада штете од курирске службе

- По основу поруџбине купца трговац је посредством курирске службе отпремио добра укупне вредности 2.760 динара (2.000 динара вредност робе, 300 динара трошак доставе и 460 динара ПДВ). Набавна вредност робе је 1.200 динара.
- Након пар дана (у истом пореском периоду) курирска служба обавештава трговца да је пакет изгубљен. Трговац сторнира налог за књижење продаје.
- Трговац исказује расход по основу мањка добара и обрачунава ПДВ на тај расход.
- Трговац шаље курирској служби захтев за накнаду штете, у складу са уговором, на износ од 2.240 динара. Курирска служба исплаћује накнаду штете.

Књижење код трговца:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	218	Остала потраживања из специфичних послова	2.760,00	
	604	Приходи од продаје робе на домаћем тржишту		2.300,00
	476	Обавезе за ПДВ по основу продаје за готовину		460,00
- за испоручену робу и признавање прихода од продаје				
1а	501	Набавна вредност продате робе	1.200,00	
	131	Роба у магацину		1.200,00
- за раздужење залиха				
2.	218	Остала потраживања из специфичних послова	-2.760,00	
	604	Приходи од продаје робе на домаћем тржишту		-2.300,00
	476	Обавезе за ПДВ по основу продаје за готовину		-460,00
- за сторнирање налога за књижење продаје добара				
3.	574	Мањкови	1.440,00	
	501	Набавна вредност продате робе	-1.200,00	
	474	Обавезе за ПДВ по основу сопствене потрошње по општој стопи		240,00
- за исказивање мањка робе				
4.	228	Остала краткорочна потраживања	2.240,00	
	679	Остали непоменути приходи		2.240,00
- за захтев за накнаду штете				
4а	241	Текући рачун	2.240,00	
	228	Остала краткорочна потраживања		2.240,00
- за уписање накнаде штете од сторниране курирске службе				

Електрон д. о. о.

Образац КЕП

Улица у сајбер-простору бр. 1, Неки град
Даљинска трговина

КЊИГА ЕВИДЕНЦИЈЕ ПРОМЕТА ЗА 2023. ГОДИНУ

Ред. бр.	Датум евиденције (дан и месец)	Опис евидентиране промене (назив, број и датум документа)	Износ динара	
			Задужење	Раздужење
1	2	3	4	5
312	13. јун	Калкулација малопродајне цене – преносница из магацина	2.400,00	
...	...	...	...	...
315	15. јун	Записник достављача – изгубљена роба – мањак	2.400,00	

Расход добара по основу кала, растура, лома и квара: ПДВ и рачуноводствени третман

Губици на добрима у пословању друштава готово су редовна појава, као, на пример, губици на добрима у поступку држања залиха репродуктивног материјала, у производњи добара и услуга, превозу или продаји. Они су резултат природних процеса (сушења, испаравања итд.), манипулације (лом, растур), деловања биолошких промена (квар намирница и сл.) и других природних појава, али и људских активности. Губици на добрима могу да настану непажњом особа које рукују добрима, случајним догађајима или намерним подузимањем неких активности, као и отуђењем. Исто тако, до њих може да дође и деловањем више силе, како природних појава (поплава, земљотрес, пожар) тако и провала и других сличних појава по питању којих је тешко или немогуће предузети мере за спречавање њиховог настанка.

Кало, растур, квар и лом представљају уобичајени губитак који настаје у производном технолошком процесу:

■ **Калом** може да се сматра **губитак на тежини или количини** одређене имовине због природних процеса исушивања (нпр. воћа, поврћа, цвећа и сл.), испаравања, хемијских или биолошких реакција. То је најчешће случај с производима (сировине, материјал, полупроизводи, готови производи и роба) као што су текућине и животне намирнице због губитка влаге и сл.

■ **Растур** по правилу настаје манипулацијом, претоваром, превозом, премештањем и сл. поступцима у којима се **губи (расипа, разлива, топи) одређена количина** производа.

■ **Квар** настаје као **последича природних утицаја** на одређене производе, при чему се мењају њихове основне хемијске или физичке, техничке и технолошке особине. Под кваром се најчешће сматрају буђање, трулење, ужеглост, учрвљавање, угинуће и сл., мада може да се догоди и на другим добрима непрехрамбеног карактера.

■ **Лом** као оштећење настаје у поступцима манипулације одређеном робом, која у том процесу може да се поломи (стакло, амбалажа, бела техника, грађевински материјал, намештај итд.).

Из угла примене Закона о порезу на добит правних лица, **расходи по основу кала, растура, квара и лома признају се у пореском билансу у износу у ком су исказани у билансу успеха.**

1 ПДВ третман расхода по основу кала, растура, лома и квара

Порески третман, из угла пореза на додатну вредност горепоменог расхода по основу кала, растура, лома и квара, дефинисан је Законом о порезу на додатну вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 138/2022 – даље: **Закон о ПДВ-у**) и Уредбом о количини расхода (кало, растур, квар и лом) на који се не плаћа порез на додатну вредност („Сл. гласник РС” бр. 124/2004 – даље: **Уредба**).

Према члану 4. став 4. Закона о ПДВ-у, са прометом добара уз накнаду изједначава се:

- 1) узимање добара** која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица (**мањак**);
- 2) сваки други промет добара без накнаде;**
- 3) исказани расход (кало, растур, квар и лом) изнад количине утврђене актом који доноси Влада Републике Србије**, при чему је реч о горенаведеној уредби, којом се утврђује количина расхода (кало, растур, квар и лом – даље: **расход**) на који се, у смислу члана 4. став 4. тачка 3) Закона о ПДВ-у, **не плаћа порез на додатну вредност.**

Према члану 4. став 5. Закона о ПДВ-у, узимање добара (тачка 1), односно сваки други промет добара (тачка 2) сматра се прометом добара уз накнаду под условом да ПДВ обрачунат у претходној фази промета на та добра или њихове саставне делове може да се одбије у потпуности или сразмерно, независно од тога да ли је остварено право на одбитак претходног пореза. Наведени услов није посебно прописан за случај исказаног расхода (кало, растур, квар и лом) изнад прописаног норматива, **што значи да по том основу свакако постоји обавеза обрачуна ПДВ-а.** Стога је битно и разликовање између:

3.5 Отпис робе у малопродаји услед истека рока трајања

Пописом је констатована роба чији је рок употребе утиснут на паковању истекао, при чему продајна вредност робе износи 45.100 динара, разлика у цени 8.000 динара, а ПДВ по посебној стопи 4.100 динара.

На расход робе због истека рока трајања не плаћа се ПДВ, с обзиром на то да је рок трајања одштампан на производу и упућен је захтев надлежном пореском органу ради утврђивања расхода. Након истека рока од пет дана порески орган није упутио свог представника.

Роба је послата на уништавање у складу са прописима.

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
1.	5771	Расходи по основу кала, растура, лома и квара и сл. залиха робе (неопорезиви)	33.000	
	1340	Роба у промету на мало		45.100
	1341	Укалкулисани ПДВ у промету на мало		- 4.100
	1344	Укалкулисана разлика у цени робе у промету на мало		- 8.000
- за оштрис и уништавање робе у продајници чији је рок употребе истекао				

Редакција

Измене Уредбе о критеријумима за паушално опорезивање које се примењују од 1. јануара 2024. године

Влада РС донела је Уредбу о изменама Уредбе о ближим условима, критеријумима и елементима за паушално опорезивање обвезника пореза на приходе од самосталне делатности (даље: Уредба о изменама), која је објављена у „Службеном гласнику РС” бр. 89/2023 од 20. октобра 2023. године, а примењује се почев од 1. јануара 2024. године. Уредбом о изменама уређен је начин умањења полазне основице за предузетнике који су регистровали делатност у години за коју се утврђује пореска основица. Поред тога, одредба којом је уведено ограничење повећања пореске основице продужена је за наредне две године, тј. до краја 2025. године.

1 Утврђивање полазне основице за предузетнике који су регистровани у години за коју се утврђује пореска основица

У складу са чланом 41. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 92/2023), ради утврђивања висине паушалног прихода као основице пореза на приходе од самосталне

делатности, предузетници паушалци разврставају се у групе тако што једну групу чине сви предузетници паушалци који обављају исту претежну делатност. Претежна делатност је делатност која је, као таква, забележена у Регистру привредних субјеката, односно делатност од чијег је обављања у пореском периоду предузетник паушалац остварио виши износ прихода у односу на ону коју је регистровао као претежну делатност.

Полазна основица за утврђивање висине паушалног прихода по групама одређује се у односу на просечну месечну зараду по запосленом, остварену у Републици, граду, општини, односно градској општини, према објављеним подацима републичког органа надлежног за послове статистике за последњих дванаест месеци (даље: просечна месечна зарада), која се помножи са бројем запослених у Републици, граду, општини, односно градској општини, као и са коефицијентом делатности, а затим подели са бројем становника у Републици, граду, општини, односно градској општини. Тако утврђена полазна основица умањује се, односно повећава применом следећих елемената:

- 1) регистровано седиште предузетника;
- 2) временски период који је протекао од регистрације предузетника;
- 3) старост обвезника и његова радна способност;
- 4) остале околности које утичу на остваривање доbitи.

Начин утврђивања полазне основице ближе је уређен чланом 4, а елементи за утврђивање висине паушалног прихода чланом 5. Уредбе о ближим условима, критеријумима и елементима за паушално опорезивање обвезника пореза на приходе од самосталне делатности (даље: Уредба). У складу са изменом у члану 5. Уредбе, полазна основица за утврђивање висине паушалног прихода, одређена у складу са чланом 4. Уредбе, умањује се за време које је протекло од регистрације, и то тако што се за предузетника:

(1) који је у години за коју се утврђује пореска основица регистрован у надлежној организацији за обављање делатности – за календарску годину у којој је регистрован полазна основица множи са коефицијентом 0,5;

(2) код којег је на 31. децембар године која претходи години за коју се утврђује пореска основица од регистрације прошло:

- највише 12 месеци – полазна основица множи са коефицијентом 0,8;

- више од 12, али не више од 24 месеца – полазна основица множи са коефицијентом 0,85;

- више од 24, али не више од 36 месеци – полазна основица множи са коефицијентом 0,9;

- више од 36 месеци – полазна основица множи са коефицијентом 1, а изузетно од подт. (1) и (2), за обвезника који је у периоду краћем од 18 месеци пре регистрације био регистрован у надлежној организацији за обављање делатности – полазна основица множи се са коефицијентом који износи 1.

Према томе, измена се односи само на утврђивање пореске основице у години у којој је предузетник регистрован за обављање делатности у надлежној организацији, па ће предузетници у години у којој су регистровани имати мању основицу, док су коефицијенти за остале периоде остали непромењени. Такође, остали елементи за утврђивање висине паушалног прихода остали су непромењени.

2 Продужен је период примене ограничења повећања пореске основице до краја 2025. године

Према измењеном члану 6. став 1. Уредбе, у случају да се као резултат промене начина утврђивања паушалног пореза утврђени износ основице повећа за више од 10% у односу на износ утврђен за претходну годину, примењиваће се повећање од 10% годишње док износ обавезе не достигне износ који је у складу са новим начином обрачуна – закључно за 2025. годину (уместо за 2023. годину). Измена члана 6. став 1. Уредбе састоји се у томе што је за још две године продужен период примене ограничења повећања пореске основице највише до 10% годишње – у случају када се износ основице повећа у односу на износ утврђен за претходну годину.

Другим речима, продужен је период примене ограничења повећања пореске основице због промене начина утврђивања паушалног пореза, и то највише од 10% годишње у односу на износ утврђен за претходну годину – и за 2024. и за 2025. годину. У случају да се као резултат промене начина утврђивања паушалног пореза утврђени износ основице повећа за више од 10% у односу на износ утврђен за претходну годину, примењиваће се повећање од 10% годишње док износ обавезе не достигне износ који је у складу са новим начином обрачуна – закључно за 2025. годину.

При томе је потребно скренути пажњу на то да се повећање обавезе које је веће од 10% примењује у случају када је оно резултат промене шифре делатности, општине и/или места у ком је обвезник регистрован.

Остале одредбе члана 6. Уредбе, којима је уређен прелазни режим, нису се мењале.

Предузетнику паушалцу који након прекида обављања делатности, при чему је тај прекид започео најкасније 2017. године, подноси пријаву за наставак обављања делатности основица се утврђује тако што се ограничење повећања основице из става 1. члана 6. Уредбе од 10% примењује на последњи износ основице који је утврђен пре прекида обављања делатности.

Кратке теме из области рачуноводства кроз питања претплатника

Преузимање сопствених пољопривредних производа у производњу другог готовог производа

Питање: Бавимо се производњом чипса, а осим тога сами узгајамо и кромпир, који користимо у производњи чипса. На који начин књижице трошкове производње тог кромпира, а затим и употребу кромпира у производњи чипса?

Одговор: Ваше привредно друштво обавља две различите врсте производње на које се примењују посебни рачуноводствени стандарди:

1. Сопствена производња кромпира сврстава се у пољопривредну делатност на коју се примењује МРС 41 – *Пољопривреда*, или одељак 34 – *Специјализоване активности* из МСФИ за МСП, или одредбе члана 21. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Сл. гласник РС” бр. 89/20 – даље: Правилник за микро и друга правна лица). Напомињемо да је у сва три наведена рачуноводствена прописа на сличан начин уређено процењивање и класификовање биолошких средстава и пољопривредних производа.

2. Даља прерада пољопривредних производа не убраја се у пољопривредну делатност, него у прехрамбену или другу прерађивачку индустрију, па се на залихе пољопривредних производа у даљем процесу конверзије примењује МРС 2 – *Залихе*, одељак 13 МСФИ за МСП или одговарајуће одредбе Правилника за микро и друга правна лица.

Према наведеним стандардима пољопривредни производи при почетном признавању одмеравају се по фер (тржишној) вредности умањеној за трошкове продаје. Према томе, убране кромпире, као сопствени пољопривредни производ, приликом брања треба књижити у класи 9 задужењем рачуна 968 – *Готови пољопривредни производи*, који се одмеравају по фер вредности, а одобрењем рачуна 903 – *Рачун за преузимање вредности залиха пољопривредних производа*, који се одмеравају по фер вредности.

Трошкови који настају при подизању једногодишње биљне производње могу да се преносе у погонско књиговодство, а затим се приликом преузимања пољопривредног производа (кромпира) врши његово признавање по фер вредности умањеној за трошкове продаје и врши усклађивање фер вредности преко рачуна 985.

Прописивање рачуна 903 и 968 извршено је у циљу хомогенизације рачуна класе 9, тако што су прописани посебни рачуни на којима се исказују недовршени и готови пољопривредни производи који се одмеравају по фер вредности, за разлику од осталих врста недовршене производње и готових производа који се вреднују по цени коштања, односно по нето продајној вредности, ако је нижа од цене коштања. Отварање посебних рачуна у класи 9, на којима се обухватају пољопривредни производи (било да су у облику живих биљака или животиња било да су убрани пољопривредни производи) који се одмеравају по фер вредности умањеној за трошкове продаје у моменту убирања, извршено је у циљу олакшања евидентирања производње у различитим пољопривредним гранама зато што субјекти који се баве пољопривредним делатностима одмеравање биолошких средстава, осим у одређеним случајевима, као и пољопривредних производа, дужни су да обављају по фер вредности умањеној за трошкове продаје.

Пошто у класи 5 обухватају све трошкове пословања, а у класи 9 на рачунима 957 и 968 исказују учинке пољопривредне производње по фер вредности, за њих пренос трошкова из класе 5 у класу 9 нема утицаја на финансијски резултат, **па произвођачи могу да усвоје рачуноводствену политику да трошкове из класе 5 не преносе на рачуне места и носилаца трошкова у класи 9, јер ће промене вредности залиха евидентирати на основу њихове фер вредности, а не цене коштања.** Другим речима, можете усвојити рачуноводствену политику да се трошкови везани за производњу кромпира не преносе на рачуне носилаца трошкова у класи 9, већ да се по убирању кромпира исти евидентирају (преузму) у погонско књиговодство по фер вредности умањеној за трошкове продаје (ставом

У моменту исплате наведене добити (са пословног рачуна друштва) не постоји обавеза плаћања пореза на доходак грађана, независно од тога када ће исплата бити реализована. Наиме, то је добит остварена у периоду док је физичко лице пословало као предузетник, која је већ опорезована порезом на приходе од самосталне делатности. У том смислу

нема основа да се још једном плаћа порез на доходак грађана.

О наставку обављања делатности предузетника у форми привредног друштва појединости се могу пронаћи у чланку „Наставак обављања делатности предузетника у форми привредног друштва”, који је објављен у броју 9/2021, на стр. 7.

Редакција

Кратке теме из области фискализације кроз питања претплатника

Задржавање дела примљеног аванса као уговорни пенал

Питање: Инвеститор је са физичким лицем склопио предуговор о куповини стана који је оверен код јавног бележника. По истом је уплатио 100.000 динара аванса, који је евидентиран преко фискалног уређаја. Данас раскидају предуговор уз задржавање 50% уплаћеног аванса. Како је најправилније спровести задржавање 50% аванса на име одустајања од куповине? Да ли по захтеву купца може да се уради рефундација целог износа, а након тога да се изда фискални рачун за 50% задржаног износа?

Одговор: Како се предуговор раскида и примљени аванс враћа купцу, потребно је да извршите рефундацију целог износа преко фискалног уређаја на начин појашњен на стр. 48 Техничког упутства за административни и технички преглед функционалности ЕСИР-а или Л-ПФР-а:

„Повраћај новца купцу за већ купљену робу или услугу или одустајање од куповине у случају претходно плаћеног аванса, обвезник фискализације евидентира издавањем фискалног рачуна *Промет Рефундација* (ПР) или *Аванс Рефундација* (АР), при чему уноси:

- идентификацију купца (број личне карте или други документ у складу са шифарником за идентификацијом купца).
- референцу на *Промет Продаје* или *Аванс Продаје* или други референтни рачун.”

ИД купца обавезно се уноси да би се идентификовао купац који прима новац на основу рефунда-

ције. Уколико се повраћај новца врши физичком лицу, користи се ознака „20” за обележавање личне карте домаћег физичког лица.

Уместо налога за исправку, обвезник фискализације после ПР или АР издаје КР (*Койију Рефундације*), на којој се купац који прима новац назад својеручно потписује. *Койија Рефундације* издаје се одмах после *Промет Рефундације* и остаје касиру као доказ да је повраћај новца извршен купцу.

Рачун *Койија Рефундација* са потписом купца издаје се само у случају када се новац враћа на лицу места, с тим што је тада у рачуну *Промет Рефундација* или *Аванс Рефундација* наведен начин плаћања ГОТОВИНА, док у случају када се новац враћа купцу на картицу или друге безготовинске начине, обвезник фискализације не издаје рачун *Койија Рефундација*.

У рекламном делу фискалног рачуна целисходно је навести да ће бити задржано 50% износа на име одустанка од уговора. Наиме, тај примљени износ више нема карактер аванса, већ пенала за одустанак од уговора. Пенали не представљају накнаду за промет, па се за њихову наплату не издаје фискални рачун нити било какав рачун. Такође, пенали нису предмет ПДВ-а.

Према чл. 3. ст. 1. Закона о фискализацији предмет фискализације су промет добра и услуга на мало и примљени аванс за промет на мало.

Послодавац обезбеђује запосленима топли оброк у натури

Питање: Послодавац својим запосленима обезбеђује исхрану за време рада на следећи начин:

односи се на динаре примљене у готовом по било ком основу. У конкретном случају, када се ради о динарима који су подигнути за потребе обезбеђивања депозита у каси, не може да се сматра да су то динари примљени из пословања привредног субјекта јер обвезници не могу да примају новац

сами од себе. Самим тим не може ни да се тврди да су обвезници дужни да готов новац који су подигли за потребе обезбеђивања депозита у каси поново уплаћују као пазар, већ без временског ограничења могу да га користе за потребе обезбеђивања депозита у благајни.

Пример одлуке:

_____ (назив и седиште привредног субјекта)
(број)
(датум и место)

У складу са Правилником о условима и начину плаћања у готовом новцу у динарима за правна лица, за физичка лица која обављају делатност, у циљу обезбеђења услова за почетак рада, надлежни орган привредног субјекта доноси

ОДЛУКУ

1. Да се са текућег рачуна у банци подигне готов новац у износу од _____ динара и унесе као депозит у електронски фискални уређај малопродајног објекта број _____ (навести јединствену ознаку пословног простора и пословне просторије) за потребе враћања кусура.

2. Готов новац из става 1. ове одлуке лице које рукује електронским фискалним уређајем дужно је да држи при електронском фискалном уређају, заједно с новцем који прима по основу продаје добара и услуга.

3. Приликом предаје пазара од продате робе и услуга износ готовог новца из става 1. ове одлуке остаје у електронском фискалном уређају, и то у апоенима од 5, 10, 20, 50, 100, 200 и 500 динара, којима се обезбеђује несметано пословање након предаје пазара од продате робе и услуга.

4. На основу ове одлуке, чији се примерак доставља књиговодству, за износ готовине која је унета као депозит у електронски фискални уређај задужује се лице које рукује фискалним уређајем.

5. Један примерак одлуке чува се у малопродајном објекту, други се предаје књиговодству, а трећи се налази у архиви.

Датум

Потпис овлашћеног лица

WWW.PROPISI.NET

Финансијски лизинг као промет добара из угла прописа о ПДВ-у

Финансијски лизинг представља учестали начин финансирања различитих врста опреме, као што су путничка и теретна возила, аутобуси, трактори, пољопривредна механизација, различите индустријске машине и сл. Стицање опреме путем финансијског лизинга у рачуноводственом и пореском смислу слично је стицању опреме куповином од трећих лица која је финансирана путем кредита или зајма.

Путем финансијског лизинга углавном се финансирају добра високе вредности која имају дуг употребни век, за која постоји тржиште и након што постану половна, чија вредност се добро одржава кроз време и за која може да се стекне право власништва. Битна претпоставка у вези са лизингом је да предмет лизинга има употребну вредност за трећу страну, тако да је предмет утржив како за време трајања уговора тако и након истека уговора. Наведене карактеристике омогућавају да сам предмет лизинга представља осигурање плаћања у таквом уговору, односно, у случају неиспуњења обавеза од стране примаоца лизинга према даваоцу лизинга, давалац лизинга може да одузме предмет лизинга и да делом или у целости намири ненаплаћена доспела и недоспела потраживања продајом предмета лизинга. Специјални производи који су израђени само за потребе примаоца и немају употребну вредност за трећа лица нису погодни за лизинг.

Уговор о финансијском лизингу у нашем правном систему уређен је Законом о финансијском лизингу („Сл. гласник РС” бр. 55/2003, 61/2005, 31/2011 и 99/2011 – др. закони).

Тема овог чланка је **финансијски лизинг као промет добара из угла прописа о ПДВ-у**, док је посебан текст у овом броју часописа посвећен теми раскида уговора о лизингу и повраћаја предмета лизинга, као и уступањем уговора о финансијском лизингу. Такође, у посебном тексту у истом броју часописа анализирано је рачуноводствено обухватање стицања опреме и објеката путем финансијског лизинга код обвезника који примењују МСФИ за МСП или Правилник за микро и друга правна лица.

1 Карактеристике финансијског лизинга по Закону о финансијском лизингу

У складу са чланом 2. Закона о финансијском лизингу, посао финансијског лизинга представља посао финансијског посредовања који обавља давалац лизинга. То значи да давалац лизинга, задржавајући право својине над предметом лизинга, на примаоца лизинга преноси на одређени временски период овлашћење **држања и коришћења предмета лизинга**, са свим ризицима и користима повезаним са правом својине, док му прималац за то плаћа лизинг накнаду, и то уколико је испуњен најмање један од следећих услова:

- 1) предмет лизинга одређен је од стране примаоца лизинга;
- 2) право својине над предметом лизинга преноси се са даваоца на примаоца лизинга истеком рока на који је закључен уговор и по извршеној исплати укупно уговореног износа лизинг накнаде;
- 3) прималац лизинга има уговорено право опције откупа предмета лизинга по извршеној исплати укупно уговореног износа лизинг накнаде;
- 4) прималац лизинга има право да продужи рок трајања уговора о лизингу;
- 5) период на који се закључује уговор о лизингу одговара периоду у ком се амортизује целина или најбитнији део предмета лизинга.

Иако се посао финансијског лизинга сматра финансијским посредовањем у смислу Закона о финансијском лизингу, посматрано с аспекта ПДВ-а, ради се о **промету добара** (у случају класичног уговора о финансијском лизингу којим је предвиђено да се право својине на примаоца преноси исплатом последње лизинг рате). Другим речима, посао који се у смислу Закона о финансијском лизингу сматра услугом финансијског посредовања има карактер промета добара у смислу Закона о ПДВ-у, што је од суштинске важности за одређивање времена и места промета који се врши по уговору о финансијском лизингу.

8d.1 обрасца ПОПДВ, а обрачунати ПДВ у пољу 3а.1. (а претходни ПДВ у пољу 8е.2).

Када су у питању непокретности као предмет лизинга, ваља указати на то да је обвезник пореза на имовину у тзв. статисти ПРИМАЛАЦ лизинга за све време коришћења предметне непокретности (дакле, и пре него што иста пређе у својину примаоца лизинга). Наиме, у складу са чланом 2. став 1. тачка 8) Закона о порезима на имовину, предмет опорезивања порезом на имовину је државина и коришћење непокретности по основу уговора о

финансијском лизингу. Када правно или физичко лице, као прималац лизинга, по уговору о финансијском лизингу стекне **државину и коришћење непокретности, тада је предмет опорезивања порезом на имовину та државина и коришћење непокретности**. Из наведеног проистиче да је обвезник пореза на имовину прималац финансијског лизинга, без обзира на то што то лице нема право својине на непокретности, већ то право има, и држава, давалац лизинга до отплате последње лизинг рате.

ПС

Редакција

Раскид уговора о лизингу

Одредбама чл. 24. и 28. Закона о финансијском лизингу („Сл. гласник РС” бр. 55/2003, 61/2005, 31/2011 и 99/2011 – др. закони) прописана су два разлога који доводе до раскида уговора о финансијском лизингу:

- 1) раскид због неиспоруке предмета лизинга и
- 2) раскид због неплаћања лизинг накнаде.

Међутим, како се посао финансијског лизинга заснива на уговору закљученом између даваоца и примаоца предмета лизинга, уговором могу да се предвиде и други разлози који доводе до раскида уговора, као што је настанак штете на предмету лизинга, крађа предмета лизинга, пренос уговора о лизингу на друго лице и сл. У наставку текста приказан је порески третман раскида уговора о лизингу услед неплаћања лизинг накнаде, неиспоруке предмета лизинга и настанка штетног догађаја на предмету лизинга, уз појашњење рачуноводственог обухватања предметних трансакција. При томе, посебан текст у овом броју часописа посвећен је рачуноводственом обухватању стицања опреме и објеката путем финансијског лизинга код обвезника који примењују МСФИ за МСП или Правилник за микро и друга правна лица.

1 Раскид уговора о лизингу услед неплаћања лизинг накнаде и повраћај предмета лизинга

У складу са чланом 28. Закона о финансијском лизингу давалац лизинга може да раскине уговор

ако прималац лизинга задоцни са исплатом прве рате. Ако после исплате прве рате прималац лизинга задоцни са исплатом једне или више узастопних рата чији укупан износ достиже четвртину укупне накнаде, давалац лизинга може да раскине уговор или да захтева од примаоца лизинга исплату остатка накнаде заједно са каматом. Изузетно од наведеног, ако прималац лизинга не исплати једну рату, давалац лизинга може да раскине уговор у погледу свих будућих обавеза исплате, ако је на основу датих околности очигледно да ни оне неће бити испуњене.

Чланом 29. Закона о финансијском лизингу прописане је дејство раскида уговора о лизингу. Давалац лизинга који раскине уговор због неплаћања лизинг накнаде из разлога утврђених чланом 28. истог закона или уговором о лизингу има право на повраћај предмета лизинга, као и право на накнаду претрпљене штете.

Уколико се предмет лизинга враћа услед раскида уговора о лизингу у складу са законом, из угла Закона о ПДВ-у ради се о измени основице.

Наиме, у складу са чланом 55. став 1. тачка 3) подтачка (3) Правилника о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 37/2021... и 96/2023 – даље: Правилник о ПДВ-у), до измене основице нарочито долази због враћања добара због раскида уговора у складу са законом, под условом да обвезник ПДВ-а који је извршио промет добара поседу-

докази издати од стйране Министарства унутрашњих послова, дође до уништења, односно оштећења опреме и објекта за вршење делатности, односно улајања у објекте за вршење делатности за које је обвезник ПДВ остварио право на одбијак прейходној пореза, при чему од момената прве ујошреде опреме и објекта, односно од момената за-

вршења улајања у објекте, није прошао рок од пет година (за опрему), односно рок од десет година (за објекте и улајања у објекте), **обвезник ПДВ нема обавезу исправке одбијка прейходној пореза из члана 32. ЗПДВ, ниши обавезу обрачунавања ПДВ по том основу.**

ПС

Редакција

Уступање уговора о финансијском лизингу

Уговор о лизингу закључује се на одређени временски период, у ком свакако могу да настану одређене околности услед којих прималац лизинга не жели више да користи предмет лизинга или постаје свестан да због ликвидносних проблема неће бити у могућности да измирује своје обавезе. Без обзира на разлог због ког прималац лизинга жели да одустане од уговора о лизингу, уговор о финансијском лизингу не може једнострано да се раскине ако обе уговорне стране поштују своје уговорне обавезе. Опет, прималац лизинга не жели да се доведе у ситуацију да престане да плаћа лизинг рате, услед чега ће лизинг кућа раскинути уговор и одузети му предмет лизинга у складу са чланом 28. Закона о финансијском лизингу, што је предмет истраживања у посебном чланку у овом броју часописа. У насталој ситуацији прималац лизинга има на располагању следеће опције:

- 1.** уступиће уговор о лизингу неком трећем лицу (новом примаоцу лизинга) закључивањем уговора о уступању уговора о лизингу, на који ће сагласност дати лизинг кућа, у складу са одредбама Закона о облигационим односима („Сл. гласник РС” бр. 29/78, 39/85, 45/89 – Одлука УСЈ, 57/89, „Сл. лист СРЈ” бр. 31/93 и „Сл. гласник РС” бр. 18/2020);
- 2.** споразумно ће отказати (раскинути) уговор о лизингу са даваоцем лизинга, а давалац лизинга ће дати предмет лизинга на коришћење трећем лицу – новом примаоцу лизинга на основу новог уговора о лизингу који са њим закључује;
- 3.** уколико је уговором то право уговорено, а ради се о привременом престанку потребе за коришћењем предмета лизинга, даће предмет лизинга на коришћење (у закуп) неком трећем лицу (уз сагласност даваоца лизинга).

1 Уступање уговора о финансијском лизингу

Уступање уговора о финансијском лизингу подразумева ситуацију када први прималац лизинга, уз сагласност даваоца лизинга, предаје предмет лизинга другом примаоцу лизинга, при чему други прималац лизинга наставља отплату недоспелих лизинг рата даваоцу лизинга. То значи да у наведеној трансакцији учествују три учесника:

- давалац лизинга – лизинг кућа,
- први прималац лизинга (стари прималац лизинга) и
- други прималац лизинга (нови прималац лизинга).

Дакле, ради се о ситуацији када стари прималац лизинга у својству уступеоца, најчешће услед недостатка финансијских средстава за плаћање преостале обавезе по основу уговора о финансијском лизингу, **уз претходну сагласност даваоца лизинга**, закључује уговор о уступању уговора о лизингу са новим примаоцем лизинга, по основу ког уступа предмет лизинга новом примаоцу лизинга. Тиме се у потпуности ослобађа преостале недоспеле обавезе према даваоцу лизинга, а други (нови) прималац лизинга преузима на себе обавезу плаћања преостале обавезе према даваоцу лизинга по основу преузетог предмета лизинга. То је повољнија варијанта за првог прималаца лизинга него да је одлучио да се лизинг превремено раскине, у ком случају би био у обавези да лизинг кући плати накнаду штете за превремени раскид уговора.

Законом о финансијском лизингу („Сл. гласник РС” 55/2003, 61/2005, 31/2011, 99/2011 – други закон) уступање уговора о финансијском лизингу

Књижење у пословним књигама подзакупца (који има улогу упућеника у асигнацији):

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	533	Трошкови закупа	100.000	
	270	ПДВ у примљеним фактурама по општој стопи	20.000	
	435	Добављачи у земљи		120.000
<i>- за примљену фактуру за подзакуп</i>				
2.	435	Добављачи у земљи	120.000	
	429	Остале краткорочне финансијске обавезе		120.000
<i>- за прихватање уписа од закуподавца (примаоца лизинга)</i>				
3.	429	Остале краткорочне финансијске обавезе	120.000	
	241	Текући рачун		120.000
<i>- за улази у лизинг кући</i>				

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, самостални саветник у Министарству финансија

Директан и индиректан реекспорт са становишта ПДВ-а и царинских прописа

Добра која купи у другој држави или царинској територији резидентно лице није у обавези да увезе ако се та добра на основу уговора непосредно испоручују у другу државу или царинску територију. Такође, предметна добра не морају да се ставе у слободан промет ако се након спроведеног одговарајућег царинског поступка отпремају са територије Републике Србије. С тим у вези, уколико се добра купљена у другој држави или царинској територији продају у другу државу или царинску територију, с аспекта царинских прописа, могуће су следеће ситуације:

- директан реекспорт – куповина и испорука робе која не прелази преко царинског подручја Републике Србије;
- транзит – куповина и продаја робе која прелази преко царинског подручја Републике Србије у оквиру поступка транзита;
- индиректан реекспорт – куповина и продаја робе која прелази преко царинског подручја Републике Србије уз царински поступак смештаја у царинско складиште и поновни извоз.

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 138/22 – даље: Закон о ПДВ-у) место промета добара одређује се на основу места у ком се добро налази у тренутку када је отпочето отпремање добара (када испоручилац или

друго лице по његовом налогу превози добра) или на основу места у ком се добро налази у моменту испоруке (ако се добра испоручују без отпремања). У случају директног реекспорта, место промета добара је иностранство, па самим тим добра нису предмет опорезивања ПДВ-ом. Међутим, у ситуацији када добра прелазе преко царинског подручја Републике Србије, важе посебна правила у зависности од царинског поступка који је примењен, односно да ли је у питању транзит или индиректни реекспорт.

1 Директан реекспорт

Када домаћи субјект добра купљена у другој држави или царинској територији испоручује у другу државу или царинску територију, при чему та добра не прелазе преко царинског подручја Републике Србије, не спроводи се царински поступак у Републици Србији. При томе, обвезник ПДВ-а може да купи добра у иностранству и да их прода у иностранству домаћем или страном лицу. Такође, обвезник ПДВ-а добра може да:

- купи и прода у истој земљи у иностранству без отпреме добара;
- купи у једној држави у иностранству и отпреми у другу државу у иностранству без преласка преко царинског подручја Републике Србије.

извршеног превоза добара од купца добара, не би било у обавези да обрачуна и плати ПДВ јер је реч о делу накнаде за испоруку добара за коју је место промета иностранство.

Ако би резидентно лице (продавац добара) ангажовало превозника – обвезника ПДВ-а из Републике Србије, пружалац услуге превоза не би обрачунавао ПДВ, под условом да испуњава све претходно наведене услове за пореско ослобођење.

3.1 Исказивање података у обрасцу ПОПДВ

У случају транзита (под царинским надзором кретање добара која се не стављају у слободан промет у Србији), вредност набављених добара исказује се у пољу 8д.3 обрасца ПОПДВ (није предмет евидентирања у пољу 6.1), док се накнада за промет добара исказује у пољу 11.1 обрасца ПОПДВ јер тај промет није предмет опорезивања ПДВ-ом (место промета добара је иностранство).

Мр Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник“

Транзитни послови из угла царинских прописа

Према члану 39. Закона о спољнотрговинском пословању („Сл. гласник РС” бр. 36/2009, 36/2011, 88/2011 и 89/2015 – други закон) домаће лице робу купљену у другој држави или царинској територији не мора да:

- 1) увезе – ако се та роба на основу уговора непосредно испоручује у другу државу или царинску територију, или
- 2) стави у слободан промет – ако се та роба након спроведеног одговарајућег царинског поступка отпрема са територије Републике Србије.

С тим у вези, уколико се добра купљена у другој држави или царинској територији продају у другу државу или царинску територију, с аспекта царинских прописа могуће су следеће ситуације:

- директан реекспорт – куповина и испорука робе која не прелази преко царинског подручја Републике Србије;
- транзит – куповина и продаја робе која прелази преко царинског подручја Републике Србије у оквиру поступка транзита;
- индиректан реекспорт – куповина и продаја робе која прелази преко царинског подручја Републике Србије уз царински поступак смештаја у царинско складиште и поновни извоз.

Када је у питању индиректни реекспорт (роба која се након спроведеног одговарајућег царинског поступка отпрема са територије РС), мисли се нпр. на поступак царинског складиштења или активног оплемењивања. Наведене теме обрадили смо у чланцима „Царинско складиштење” у броју 2/2023

и „Активно и пасивно оплемењивање са аспекта царинских и пореских норми” у броју 7-8/2020.

Када је реч о обе врсте реекспорта, домаће лице закључује два уговора о купопродаји:

- у једном је домаће лице купац робе у иностранству, а
- у другом је домаће лице продавац те исте робе која се испоручује у иностранству.

При пословима реекспорта, како директног тако и индиректног, у улози продавца и купца могу да се нађу како нерезиденти тако и резиденти (мада се у том случају не ради о „правом” реекспорту јер су у питању два резидента). На пример, могуће је купити робу у иностранству од нерезидента и извршити њену продају резиденту директно у иностранству, без уноса у царинско подручје РС, али и обрнуто, купити робу у иностранству од резидента и извршити њену продају нерезиденту.

Када је у питању реекспорт у ком су учесници два резидента, примењују се одредбе Закона о облигационим односима. За реекспорт између резидента и нерезидента меродавни су девизни и спољнотрговински прописи.

Директни реекспорт не доводи ни до каквих импликација из угла царинских прописа, будући да роба не улази на територију РС, па се не спровode никакви царински поступци ни формалности (из угла домаћих прописа и процедура). Наиме, у складу са чланом 1. став 1. Царинског закона („Сл. гласник РС” бр. 95/2018, 91/2019 – други пропис, 144/2020, 118/2021 и 138/2022), тим законом уре-

1) носилац поступка или превозник за рачун носиоца поступка доставља релевантне информације у вези са саставом друмског возила том царинском органу;

2) царински орган евидентира релевантне информације у електронски транзитни систем.

У случајевима из става 1. наведеног члана, до дана увођења надоградње NCTS превозник уноси неопходне податке у транзитни пратећи документ или транзитни/сигурносни пратећи документ и без одлагања допрема робу заједно са транзитним пратећим документом или транзитним/сигурносним пратећим документом царинском органу из става 1. тог члана.

У случајевима из става 4. т. 1) и 2), става 5. и става 6. тачка 1) истог члана превозник је ослобођен од обавезе допремања робе и MRN транзитне декларације царинском органу.

Релевантне информације у вези са незгодама у току транзитне операције евидентира одредишна царинарница у електронском транзитном систему.

Обавеза носиоца поступка је испуњена, а поступак транзита се завршава када су роба стављена у поступак и захтевани подаци доступни одредишној царинарници у складу са царинским прописима. Поступак транзита окончава царински орган када је у могућности да утврди, на основу поређења података доступних полазној царинарници и података доступних одредишној царинарници, да је поступак завршен исправно (члан 187. став 2. Царинског закона).

У случају када је страна роба стављена у поступак спољног транзита и само пролази преко царинског подручја Републике Србије, не подноси се декларација за поновни извоз приликом изношења робе из царинског подручја Републике Србије. (члан 233. ст. 3. т. 1) Царинског закона). Одредишна царинарница „раздужује се” транзитним документом.

Сходно члану 328. Уредбе, када роба у националном поступку транзита стигне у одредишну царинарницу, тој царинарници:

1) допрема се роба;

2) подноси се MRN транзитне декларације;

3) дају се све информације које захтева одредишна царинарница.

Ако је роба допремљена одредишној царинарници по истеку рока који је одредила полазна ца-

ринарница у складу са чланом 320. став 1. Уредбе, а непоштовање тог рока произлази из околности за које је одредишној царинарници дато задовољавајуће објашњење и за које није одговоран превозник или носилац поступка, сматра се да је роба допремљена у року. Национални поступак транзита може да се заврши у некој другој царинарници уместо у оној која је декларисана као одредишна у транзитној декларацији. У том случају поменута царинарница сматра се одредишном царинарницом.

Одредишна царинарница обавештава полазну царинарницу о допреми робе на дан када се роба заједно са MRN транзитне декларације допреми у складу са чланом 328. ст. 1. и 2. Уредбе. Ако се национални поступак транзита заврши у царинарници која није декларисана као одредишна у транзитној декларацији, та царинарница сматра се одредишном у складу са чланом 328. став 4. исте уредбе, која обавештава полазну царинарницу у складу са ставом 1. наведеног члана. Полазна царинарница о допреми робе обавештава одредишну царинарницу декларисану у транзитној декларацији. Напомињемо да се исти поступак спроводи и када се роба реекспортује на територију Аутономне Покрајине Косово и Метохија.

Сходно члану 266. став 1. тачка 24) Царинског закона, новчаном казном у износу од 100.000 до 2.000.000 динара казниће се правно лице, а новчаном казном у износу од 50.000 до 500.000 динара казниће се предузетник, док ће се новчаном казном у износу од 15.000 до 150.000 динара казнити одговорно лице у правном лицу и физичко лице – ако одредишној царинарници не допреми робу или захтеване податке, или не допреми робу у непромењеном стању, или не допреми робу у складу са мерама које је предузео царински орган како би обезбедио идентификацију робе, или ако не поштује друге царинске одредбе у вези са поступком транзита.

У складу са чланом 267. став 1. тачка 7) Царинског закона новчаном казном у износу од 200.000 динара казниће се правно лице, а новчаном казном у износу од 100.000 динара предузетник, док ће се новчаном казном у износу од 30.000 динара казнити одговорно лице у правном лицу и физичко лице – ако одредишној царинарници не допреми робу у прописаном року у поступку транзита.

Измена Правилника о ПДВ-у: нови образац ЕЗПППДВ – Евиденција захтева путника за повраћај ПДВ-а

На 2. новембар 2023. године у „Службеном гласнику РС” бр. 96/2023 објављена је измена Правилника о порезу на додату вредност (даље: Правилник о ПДВ-у), која је ступила на снагу осмог дана од дана објављивања, а **примењиваће се од 1. јануара 2024. године**. Измена се односи на обавезну посебну евиденцију из члана 224. Правилника о ПДВ-у, и то промета добара која је путник отпремио у личном пртљагу, за која је продавац – обвезник ПДВ-а примио оверене захтеве за повраћај ПДВ-а и за која је испунио прописане услове за пореско ослобођење у складу са чланом 24. став 1. тачка 4) Закона о ПДВ-у. Изменама Правилника о ПДВ-у прописан је:

1. нови образац ЕЗПППДВ – Евиденција захтева путника за повраћај ПДВ-а;

2. скраћени рок за исказивање података у обрасцу ЕЗПППДВ;

3. начин вођења прописане евиденције у обрасцу ЕЗПППДВ.

1. Нови образац ЕЗПППДВ – Евиденција захтева путника за повраћај ПДВ садржи 21 податак, уместо 9 података, колико је садржао стари образац ЕЗПППДВ.

2. Обвезник исказује податке у обрасцу ЕЗПППДВ у скраћеном року, и то у року од седам дана од истека пореског периода у ком је примљен оверени оригинал захтева путника за повраћај ПДВ-а, за разлику од општег правила, према ком обвезник води прописану општу и посебну евиденцију у року за предају пореске пријаве за порески период.

3. Прописану евиденцију продавац – обвезник ПДВ-а води на следећи начин:

■ обвезник ПДВ-а који је обвезник фискализације – исказивањем података у обрасцу ЕЗПППДВ у оквиру корисничке апликације за фискализацију на порталу Пореске управе;

■ обвезник ПДВ-а који није обвезник фискализације – на обрасцу ЕЗПППДВ у папирном или електронском облику.

Пореска управа преузима податке из корисничке апликације за фискализацију по истеку рока у ком је обвезник дужан да евидентира те податке.

За обвезника ПДВ-а који није обвезник фискализације није прописана обавеза достављања података из обрасца ЕЗПППДВ Пореској управи, већ да ће исте доставити у случају контроле, односно на захтев Пореске управе.

Напомињемо да обвезник није дужан да води евиденцију о издатим захтевима за повраћај ПДВ-а путнику, већ **о враћеном износу ПДВ-а**, ако је повраћај путнику ПДВ-а извршио продавац. Ако је повраћај путнику ПДВ-а извршио оператор, продавац о томе не води евиденцију на обрасцу ЕЗПППДВ.

Обвезници ПДВ-а – обвезници фискализације имаће обавезу да захтеване податке унесу у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе до:

■ 7. фебруара 2024. године – ако су месечни обвезници ПДВ-а, односно

■ 8. априла 2024. године – ако су тромесечни обвезници ПДВ-а,

и то за оверене захтеве за повраћај које приме у току првог пореског периода у 2024. години.

У истом року и обвезник ПДВ-а који није обвезник фискализације обезбеђује захтеване податке у посебној евиденцији ПДВ-а у папирном или електронском облику.

У складу са чланом 224. став 3. Правилника о ПДВ-у, образац ЕЗПППДВ садржи нарочито следеће податке:

1) редни број евиденције;

2) датум пријема овереног оригинала захтева путника за повраћај ПДВ-а;

3) евиденциони број захтева путника за повраћај ПДВ-а;

4) датум издавања захтева путника за повраћај ПДВ-а;

5) датум овере захтева путника за повраћај ПДВ-а;

6) име купца;

7) презиме купца;

8) број пасоша / путне исправе купца;

- 9) државу издавања пасоша / путне исправе купца;
- 10) код државе издавања пасоша / путне исправе купца;
- 11) број фискалног рачуна/рачуна из захтева путника за повраћај ПДВ-а;
- 12) датум издавања фискалног рачуна/рачуна из захтева путника за повраћај ПДВ-а;
- 13) износ накнаде за промет добара (збир основице и ПДВ-а) по општој стопи ПДВ-а;
- 14) износ основице за промет добара по општој стопи ПДВ-а;
- 15) износ враћеног ПДВ-а по општој стопи ПДВ-а;
- 16) износ накнаде за промет добара (збир основице и ПДВ-а) по посебној стопи ПДВ-а;
- 17) износ основице за промет добара по посебној стопи ПДВ-а;
- 18) износ враћеног ПДВ-а по посебној стопи ПДВ-а;
- 19) износ укупно враћеног ПДВ-а;
- 20) датум повраћаја ПДВ-а;
- 21) начин повраћаја ПДВ-а.

Подсећамо на то да, када обвезник ПДВ-а – обвезник фискализације изврши повраћај ПДВ-а путнику, односно када испуни услове за пореско ослобођење, нема обавезу евидентирања смањења дугованог ПДВ-а преко електронског фискалног уређаја, али има обавезу да изврши евидентирање смањења обрачунатог ПДВ-а у Збирној евиденцији ПДВ-а, у пољу „Смањење ПДВ”, у СЕФ-у, без обзира на то да ли су услови за пореско ослобођење испуњени у пореском периоду у ком је извршен промет добара или у неком од наредних пореских периода, као и без обзира на то да ли је за тај промет постојала обавеза издавања фискалног рачуна.

Поред свега, тема примене пореског ослобођења подробније је размотрена у чланку „Пореско ослобођење за промет добара која путник отпрема у иностранство у личном пртљагу, за некомерцијалне сврхе” у броју 9/2022, на стр. 96.

Редакција

Кратке теме из области ПДВ-а кроз питања претплатника

Сторнирање рачуна за промет у ком није исказана обавеза за ПДВ (промет је у целости „покривен” авансном уплатом)

Питање: Да ли је за рачун са везаним авансом чији је износ за плаћање 0, који сторнирамо у СЕФ-у, потребна изјава купца? Да ли се врши нека евиденција у Збирној и Појединачној евиденцији и да ли се сторнира само основица у пољу 3.6, пошто је износ за плаћање 0, па је самим тим ПДВ исказан у авансном рачуну једнак ПДВ-у у коначном рачуну? Авансни рачун и коначни рачун су у различитим периодима.

Одговор: У складу са чланом 44. ставови 1. и 2. Закона о ПДВ-у, ако обвезник ПДВ-а у рачуну искаже већи износ ПДВ-а од оног који у складу са наведеним законом дугује, односно износ ПДВ-а, а да за то није имао обавезу у складу са истим за-

коном, дужан је да плати тако исказани ПДВ. Обвезник ПДВ-а из става 1. члана 44. има право да исправи износ ПДВ-а ако је издао нови рачун са исправљеним износом ПДВ-а, односно рачун у ком није исказан ПДВ, односно ако је сторнирао рачун у случају када рачун није требало да буде издат и ако поседује документ примаоца рачуна – обвезника ПДВ-а или лица које има право на рефакцију ПДВ-а, у складу са поменутиим законом, у ком је наведено да ПДВ исказан у рачуну из става 1. датог члана није коришћен као претходни порез, односно да за тај износ ПДВ-а није поднет захтев за рефакцију ПДВ-а – у случају када је рачун издат обвезнику ПДВ-а или лицу које има право на рефакцију ПДВ-а.

У складу са чланом 188. став 2. Правилника о ПДВ-у, у коначном рачуну за промет добара и услуга за који је прималац авансне уплате порески дужник у складу са Законом износ основице за извршени промет умањује се за износе авансних

- 1) документ о извршеној услузи превоза (CMR, CIM, манифест и др.);
- 2) рачун или други документ који служи као рачун, издат у складу са Законом, ако је услугу пружио обвезник ПДВ-а, односно рачун ако је услугу пружило страно лице које у Републици Србији није обвезник ПДВ-а.

Утврђивање основице за обрачун ПДВ-а по основу аванса примљеног за промет који ће бити извршен повезаном лицу у смислу члана 176 Закона о ПДВ-у

Питање: Уколико инвеститор врши први промет непокретности повезаном лицу (физичком лицу које није обвезник ПДВ-а), да ли се приликом наплате аванса ПДВ обрачунава на тржишну вредност (као када је у питању промет) или не?

Одговор: У складу са чл. 176 ст. 1. ЗПДВ, приликом промета добара односно услуга између лица која се сматрају повезаним лицима у смислу тог закона, уз накнаду која је нижа од тржишне вредности, при чему у погледу истог стицалац нема право на одбитак претходног пореза у потпуности, односно се сматра тржишна вредност тих добара односно услуга, без ПДВ-а. Дакле, приликом уплате аванса настаје пореска обавеза у складу са чл. 16. ЗПДВ, али до промета још увек није дошло, па немате обавезу да ПДВ обрачунате на тржишну вредност, већ на износ примљеног аванса.

Услуга шлепања возила пружена физичком лицу

Питање: Да ли је за шлепање возила из Црне Горе до места у Србији физичком лицу, резиденту, исправно да се евидентира услуга на фискалном уређају и да се ПДВ обрачуна на укупну вредност накнаде?

Одговор: У конкретном случају промет се евидентира преко фискалног уређаја у складу са чланом 3. Закона о фискализацији.

Шлепање возила представља превоз добара. Како се услуга пружа физичком лицу, ради се о услузи која се пружа лицу које се не сматра пореским обвезником. Место промета услуге превоза добара одређује се у складу са одредбом члана 12. ст. 6. т. 3) Закона о ПДВ-у, према ком се местом промета услуга превоза добара, које се пружају лицу које није порески обвезник, сматра место где се обавља превоз, а ако се превоз обавља и у Републици и у иностранству, одредбе наведеног закона примењују се само на део превоза извршен у Републици. То значи да само на део превоза у Републици обрачунавате ПДВ, а део укупне накнаде у фискалном рачуну исказујете уз пореску ознаку Ђ. Део накнаде за услугу превоза добара која је извршена на територији ван Републике у фискалном рачуну исказујете уз пореску ознаку Г.

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издавамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 1.700 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруку и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позивите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Планирање новог запошљавања и додатног радног ангажовања код корисника јавних средстава за 2024. годину

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему (објављеним у „Службеном гласнику РС” број 92/2023) продужено је важење његовог члана 27к, којим је регулисано контролисано запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава. Његова примена пролонгирана је до 31. децембра 2026. године. Према томе, политика додатног запошљавања и радног ангажовања код корисника буџетских средстава и за 2024. годину утврђена је:

1) чланом 27к Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС” бр. 54/2009... и 92/2023 – даље: **Закон**)

и
2) Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС” бр. 159/2020 – даље: **Уредба**).

1 Ко су корисници јавних средстава

Према члану 2. тачка 5) Закона **корисници јавних средстава** су директни и индиректни корисници буџетских средстава, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и јавна предузећа основана од стране Републике Србије, односно локалне власти, правна лица основана од стране тих јавних предузећа, правна лица над којима Република Србија, односно локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, друга правна лица у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода остварених у претходној пословној години, као и јавне агенције и организације на које се примењују прописи о јавним агенцијама. Уколико постоји недоумица о томе да ли се одређени организациони облик сматра корисником јавних средстава, може да се оствари увид у Правилник о Списку корисника јавних средстава („Сл. гласник РС” бр. 143/2022), који је у примени од 1. јануара 2023. године.

У сваком случају, наведени режим запошљавања односи се на све кориснике јавних средстава

ва без изузетка, дакле без обзира на то да ли се финансирају из буџета било ког нивоа власти, из сопствених прихода или пак прихода које остварују у тржишним условима.

Подсећамо на то да се **одредбе члана 27к Закона не односе** на судије, јавне тужиоце и заменике јавних тужилаца, наставно особље високошколске установе и научно и истраживачко особље научно-истраживачке организације акредитоване у складу са законом, затим на изабрана, постављена и именована лица у државним органима и органима јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и на директоре јавних предузећа, друштава капитала, установа и јавних агенција чији су оснивачи Република Србија или јединице територијалне аутономије, односно локалне самоуправе, као и на особе са инвалидитетом у складу са прописима којима је уређена област професионалне рехабилитације и запошљавања особа са инвалидитетом.

2 Ново запошљавање и додатно радно ангажовање – БЕЗ САГЛАСНОСТИ ДРЖАВНИХ ОРГАНА

2.1 Утврђивање могућег броја новозапослених за 2024. годину

Према основном решењу из члана 27к, у 2024. години **корисницима јавних средстава дозвољено је да без посебних дозвола и сагласности у радни однос приме:**

- на неодређено време и
- на одређено време, у својству приправника, до 70% од укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу у календарској 2023. години (умањен за број новозапослених на неодређено време и одређено време, у својству приправника, у претходној календарској години). Дакле, дозвољени простор за ново запошљавање у 2024. години зависи од односа прилива и одлива кадрова у претходној 2023. календарској години на нивоу појединачног корисника јавних средстава. Конкретно, како је дефинисано ставом

запосленим, изабраним, постављеним и ангажованим лицима код корисника буџетских средстава и корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање;

б) привремено обуставити пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит правних лица јединици локалне власти.

ПС

Мр Жељко Албанезе

Исплата и опорезивање примања чланова органа за спровођење избора

Увод

Поводом предстојећих парламентарних и локалних избора у децембру 2023. године подсећамо на то да су, сагласно **Закону о локалним изборима** („Сл. гласник РС” бр. 14/2022) и **Закону о избору народних посланика** („Сл. гласник РС” бр. 14/2022), органи за спровођење:

1) локалних избора:

- изборна комисија јединице локалне самоуправе (даље: изборна комисија) и
- бирачки одбори;

2) избора народних посланика:

- Републичка изборна комисија,
- локалне изборне комисије (општинска, градска и изборне комисије градских општина Града Београда) и
- бирачки одбори.

Средства за рад органа за спровођење избора, изборни материјал и други трошкови спровођења избора обезбеђују се у буџету Републике, односно у буџету јединице локалне самоуправе. При томе, **чланови наведених органа за спровођење избора имају право на накнаду за рад у тим органима, чију висину утврђују:**

- Републичка изборна комисија – члановима органа за избор народних посланика (члан 169. Закона о избору народних посланика), односно
- изборна комисија на локалу – члановима органа за локалне изборе (члан 7. Закона о локалним изборима).

Накнаде члановима органа за спровођење избора имају и свој порески третман. Конкретно, у члану 9. тачка 29) **Закона о порезу на доходак грађана** („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 92/2023

– даље: Закон о порезу) прописано је да се **не плаћа порез на доходак грађана на примања остварена по основу накнада за рад чланова изборних комисија, осим чланова Републичке изборне комисије, бирачких и гласачких одбора за спровођење непосредних избора – до 6.735 динара у оквиру истог изборног циклуса.** Тај неопорезиви износ примењује се до 31. 1. 2024. године. Као што се види, Закон о порезу разликује порески карактер накнаде члановима изборних комисија и бирачких одбора од накнаде члановима Републичке изборне комисије, о чему више детаља следи у наставку чланка.

1 Обрачун и пореске обавезе на накнаду за рад члановима изборних комисија и бирачких одбора (осим чланова Републичке изборне комисије)

Порез

Као што је већ речено, **на накнаду за рад чланова изборних комисија (осим чланова Републичке изборне комисије) и бирачких одбора за спровођење непосредних избора не плаћа се порез на доходак грађана до 6.735 динара у оквиру истог изборног циклуса.**

Накнада коју остварују за свој рад чланови изборних комисија и бирачких одбора (осим чланова Републичке изборне комисије) изнад 6.735 динара представља друге – остале приходе, на које се плаћа порез по стопи од 20%.

Пореску основицу чини разлика између остварене накнаде и неопорезивог износа, увећана за припадајуће обавезе које се плаћају на терет примаоца прихода. Обвезник обрачунатог пореза је физичко лице које оствари накнаду.

Увек када се на накнаду члана Републичке изборне комисије обрачунају порез и доприноси, исплатилац накнаде дужан је да, као порески платаци, пре исплате Пореској управи поднесе пореску пријаву за порез и доприносе по одбитку на обрасцу ППП-ПД, уз коришћење ОВП:

- 601 – када је прималац прихода осигуран по другом основу;
- 602 – када прималац прихода није осигуран по другом основу,
- 603 – када прималац прихода није обвезник доприноса.

Рачун за уплату пореских обавеза је 840-4848-37.

Књижење (за чланове РИК, колоне 3 и 4 – Контни оквир за буџетски систем):

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
1.	131211	Обрачунати неплаћени расходи	50.000,00	
	237311	Обавезе по основу нето исплата за услуге по уговору		32.400,00
	237411	Обавезе по основу пореза на исплате за услуге по уговору		8.000,00
	237511	Обавезе по основу доприноса за ПИО за услуге по уговору		9.600,00
- обрачун накнаде за члана из колоне 3				
2.	131211	Обрачунати неплаћени расходи	62.500,00	
	237311	Обавезе по основу нето исплата за услуге по уговору		35.350,00
	237411	Обавезе по основу пореза на исплате за услуге по уговору		10.000,00
	237511	Обавезе по основу доприноса за ПИО за услуге по уговору		12.000,00
	237611	Обавезе по основу доприноса за здравствено осигурање за услуге по уговору		5.150,00
- обрачун накнаде за члана из колоне 4				
3.	237311	Обавезе по основу нето исплата за услуге по уговору	67.750,00	
	237411	Обавезе по основу пореза на исплате за услуге по уговору	18.000,00	
	237511	Обавезе по основу доприноса за ПИО за услуге по уговору	21.600,00	
	237611	Обавезе по основу доприноса за здравствено осигурање за услуге по уговору	5.150,00	
	121111	Жиро рачун		112.500,00
- за исплату накнаде члановима из кол. 3 и 4				
4.	423911	Остале опште услуге	112.500,00	
	131211	Обрачунати неплаћени издаци		112.500,00
- трошкови по основу накнаде чланова РИК				

Електронски часопис ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ“, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свацијем пословању. Наменен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издвајамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца“, „Календар правних аката“ и „Регистар прописа“.

Тренутно се у издању налази преко 1.700 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи. нет, а повезани су са релевантним прописима.

За информације и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Календар пореских и других обавеза за децембар 2023. године

Закон о акцизама			
Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе			
Опис	Период	Рок	Основ
Достављање податка о залихама одређених нискоалкохолних пића на последњи дан у месецу	1. 11 – 30. 11. 2023.	10. 12. 2023.	Произвођачи нискоалкохолних пића који на дан 31. децембра 2015. године имају произведена нискоалкохолна пића која садрже више од 1,2% вол алкохола, а највише до 5% вол алкохола, дужни су да надлежној организационој јединици Пореске управе достављају податак о стању залиха нискоалкохолних пића пописаних на последњи дан у месецу, до утрошка тих залиха
Достављање података о стању залиха кафе на последњи дан у месецу	1. 11 – 30. 11. 2023.	10. 12. 2023.	Лице које се на дан 31. децембра 2017. године бави прерадом, пржењем, паковањем, као и другим са њима повезаним радњама које се врше у сврху производње кафе, дужно је да надлежној организационој јединици Пореске управе доставља податак о стању залиха кафе на последњи дан у месецу, и то за сваки месец, до утрошка пописаних залиха
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 11 – 30. 11. 2023.	15. 12. 2023.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акцизе	16. 11 – 30. 11. 2023. 1. 12 – 15. 12. 2023.	15. 12. 2023. 29. 12. 2023.	Уплата акцизе обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 11 – 30. 11. 2023.	најраније 20. 12. 2023.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 11 – 30. 11. 2023.	најраније 20. 12. 2023.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 11 – 30. 11. 2023.	најраније 20. 12. 2023.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво у индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа

Закон о пореском поступку и пореској администрацији			
Опис	Период	Рок	Основ
Појединачна пореска пријава за порез по одбитку	1. 11 – 30. 11. 2023.	Пре сваке исплате прихода током месеца	Порески обвезник, односно порески платилац подноси у електронском облику Пореској управи појединачну пореску пријаву за порезе по одбитку пре сваке исплате прихода на које се обрачунава и плаћа порез по одбитку, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање када се ти доприноси плаћају без исплате зараде

Закон о порезу на премије неживотних осигурања Правилник о начину обрачунавања, садржини и начину вођења евиденције, облику и садржини пореске пријаве пореза на премије неживотних осигурања				
Опис	Период	Рок	Основ	Опис
Подношење обрасца ПП-ППНО за порез на премије неживотног осигурања	1. 11 – 30. 11. 2023.	10. 12. 2023.	5% од укупне премије осигурања утврђене уговором	Друштво за осигурање је порески обвезник пореза на премије неживотног осигурања. Образац ПП-ППНО подноси се без обзира на то да ли постоји обавеза плаћања за тај месец, а саставља се на основу закључених уговора о неживотном осигурању

Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање			
Опис	Период	Рок	Основ
Уплата обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере	1. 11 – 30. 11. 2023.	15. 12. 2023.	Утврђивање обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере врши Пореска управа решењем, на основу података о осигураницима по том основу које јој доставља надлежна организација за обавезно социјално осигурање
Крајњи рок за исплату зарада за претходни месец, односно обрачун и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу основицу ако послодавац нема средства за исплату зарада	1. 11 – 30. 11. 2023.	31. 12. 2023.	Исплаћена зарада или обрачунати доприноси за обавезно социјално осигурање
Плаћање доприноса на приходе од обављања самосталне делатности за претходни месец	1. 11 – 30. 11. 2023.	15. 12. 2023.	Члан 22. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање

Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом Правилник о начину праћења извршавања обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и начину доказивања извршења те обавезе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење обрасца ИОСИ. Уплата обавезе за претходни месец.	1. 11 – 30. 11. 2023.	5. 12. 2023.	Обавеза послодавца да Пореској управи достави Извештај о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом у складу са Законом – образац ИОСИ, електронским путем, преко портала Пореске управе или попуњавањем обрасца у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе

Чланом 80. став 5. Закона о ошћем ујравном јосћујуку („Сл. јласник РС” бр. 18/2016; аућенћично јшумачење – 95/2018) јројисано је да, ако јоследњи дан рока јда на дан када ојан не ради, рок исћиче када јројекне јрви наредни радни дан.

Актуелни статистички подаци на дан 24. 11. 2023. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Јануар 2023. године	24. 3. 2023.	114.228,00	82.769,00
Фебруар 2023. године	25. 4. 2023.	112.212,00	81.359,00
Март 2023. године	25. 5. 2023.	117.669,00	85.485,00
Мај 2023. године	25. 7. 2023.	118.992,00	86.220,00
Јун 2023. године	25. 8. 2023.	118.025,00	85.539,00
Јул 2023. године	25. 9. 2023.	115.664,00	83.781,00
Август 2023. године	25. 10. 2023.	118.918,00	86.112,00
Септембар 2023. године	24. 11. 2023.	117.472,00	85.066,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2023. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	15,15%	35,05%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	10,00%	24,00%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **35.025 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2023. године, а важиће до 31. децембра 2023. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **500.360 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2023. године, а важиће до 31. децембра 2023. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2023. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец	Минимална бруто зарада за месец
Јануар	176	230	40.480,00	54.648,79
Фебруар	160	230	36.800,00	49.399,14
Март	184	230	42.320,00	57.273,61
Април	160	230	36.800,00	49.399,14
Мај	184	230	42.320,00	57.273,61
Јун	176	230	40.480,00	54.648,79
Јул	168	230	38.640,00	52.023,97
Август	184	230	42.320,00	57.273,61
Септембар	168	230	38.640,00	52.023,97
Октобар	176	230	40.480,00	54.648,79
Новембар	176	230	40.480,00	54.648,79
Децембар	168	230	38.640,00	52.023,97

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за преко-времени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, а најкасније до 5. у наредном месецу.

Месец у 2023. години	Износ учешћа
Јануар	54.000,50
Фебруар	57.657,50
Март	57.114,00
Април	56.106,00
Мај	58.834,50
Јун	57.815,50
Јул	59.496,00
Август	59.012,50
Септембар	57.832,00
Октобар	59.459,00
Новембар	58.736,00

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2023. године до 31. јануара 2024. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ деци запослених до 15 година старости поводом Нове године и Божића	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 12.544 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 16.666 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец септембар 2023. године објављена је 24. 11. 2023. и износи 117.472 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
НАКНАДА ЗА ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 12.544 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 16.666 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 128.198 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 7.529 динара нето. На износ до 7.529 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА